

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

Predmet: KSC-BC-2020-06

Tužilac protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija

Rešava: Pretresni panel II

sudija Čarls L. Smit III, predsedavajući sudija

sudija Kristof Barte

sudija Genaël Metro

sudija Fergal Gejnor, rezervni sudija

Sekretar: Fidelma Donlon

Datum: 16. oktobar 2023.

Jezik: engleski

Stepen tajnosti: javno

Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseljiju

Vršilac dužnosti specijalizovanog tužioca

Vard Ferdinanduse

Branilac Hašima Tačija

Gregori Kiho

Zastupnik žrtava

Sajmon Loz

Branilac Kadrija Veseljija

Ben Emerson

Branilac Redžepa Seljimija

Džefri Roberts

Branilac Jakupa Krasnićija

Venkatešvari Alagenda

PRETRESNI PANEL II Specijalizovanih veća Kosova (u daljem tekstu: panel), na osnovu člana 41(6), (10) i (12) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (u daljem tekstu: Zakon) i pravila 56(2) i 57(2) Pravilnika o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova (u daljem tekstu: Pravilnik), donosi sledeću odluku.

I. TOK POSTUPKA

1. Tok postupka vezan za periodično preispitivanje mere pritvora određene Kadriju Veseliju (u daljem tekstu: g. Veseli ili optuženi) detaljno je izložen u ranijim odlukama o istom pitanju. U nastavku su izložena relevantna zbivanja u postupku posle 16. avgusta 2023, kada je doneta jedanaesta odluka o preispitivanju mere pritvora (u daljem tekstu: jedanaesta odluka o pritvoru).¹
2. Dana 25. septembra 2023, Specijalizovano tužilaštvo (u daljem tekstu: tužilaštvo) podnelo je izjašnjenje za potrebe dvanaestog preispitivanja mere pritvora određene g. Veseliju (u daljem tekstu: izjašnjenje tužilaštva).²
3. Dana 5. oktobra 2023, odbrana g. Veselija (u daljem tekstu: Veseljijeva odbrana) podnela je odgovor na izjašnjenje tužilaštva (u daljem tekstu: odgovor odbrane).³
4. Suđenje g. Veseliju i saoptuženima se nastavlja.

¹ F01721, pretresni panel, *Decision on Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka o periodičnom preispitivanju mere pritvora određene Kadriju Veseliju/, 16. avgust 2023.

² F01814, specijalizovani tužilac, *Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Kadri Veseli* /Izjašnjenje tužilaštva za potrebe periodičnog preispitivanja mere pritvora određene Kadriju Veseliju/, 25. septembar 2023, poverljivo (javna redigovana verzija zavedena je istog dana, F01814/RED), s poverljivim prilogom 1.

³ F01840, specijalizovani branilac, *Veseli Defence Response to Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Kadri Veseli* /Odgovor Veseljijeve odbrane na izjašnjenje tužilaštva za potrebe periodičnog preispitivanja mere pritvora određene Kadriju Veseliju/, 5. oktobar 2023, poverljivo.

II. IZNETA ARGUMENTACIJA

5. Tužilaštvo podseća da su sudija za prethodni postupak, panel Apelacionog suda i ovaj panel u više prilika zaključili da je pritvor g. Veseljija opravdana mera.⁴ Tužilaštvo tvrdi da od donošenja poslednje odluke o preispitivanju mere pritvora određene g. Veseljiju nije došlo do promena okolnosti koje bi nalagale donošenje drugačijeg zaključka.⁵ Po mišljenju tužilaštva, kako suđenje odmiče, g. Veselji će dobijati pristup sve većoj količini osetljivih informacija o svedocima, usled čega je još veća potreba da aktuelne mere zaštite ostanu na snazi.⁶ Na kraju, tužilaštvo tvrdi da se nijednom drugom merom osim pritvora ne mogu u dovoljnoj meri umanjiti date opasnosti,⁷ kao i da je mera pritvora i dalje srazmerna.⁸

6. Odbrana se ne protivi produženju pritvora g. Veseljija u ovom trenutku,⁹ ali smatra da panel prilikom periodičnog preispitivanja mere pritvora određene g. Veseljiju ne treba da uzima u obzir nove argumente tužilaštva o tome da je ta mera neophodna i srazmerna.¹⁰

III. MERODAVNO PRAVO

7. Za odlučivanje o predmetnom pitanju merodavni su član 41 Zakona i pravila 56 i 57 Pravilnika, i te pravne odredbe su detaljno opisane u ranijim odlukama. Panel će te kriterijume primeniti i u ovoj odluci.¹¹

⁴ Izjašnjenje tužilaštva, stav 1.

⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 6.

⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 9, 13-14, 19-20, 25.

⁷ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 21-25.

⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26-29.

⁹ Odgovor odbrane, stav 21.

¹⁰ Odgovor odbrane, stav 3.

¹¹ V, između mnogih drugih odluka, F00576, sudija za prethodni postupak, *Decision on Remanded Detention Review Decision and Periodic Review of Detention of Kadri Veseli* /Odluka po vraćenoj odluci o preispitivanju pritvora i po redovnom preispitivanju pritvora Kadrija Veseljija/, 23. novembar 2021, poverljivo, stav 41, i izvori na koje se tamo upućuje. Javna redigovana verzija zavedena je 8. decembra 2021, F00576/RED.

IV. DISKUSIJA

8. Svrha dvomesečnog preispitivanja mere pritvora prema članu 41(10) jeste da se utvrdi da li i dalje postoje razlozi za zadržavanje u sudskom pritvoru.¹² Promene okolnosti nisu od presudnog značaja, ali ih panel mora uzeti u obzir *proprio motu* ili ako na njih skrene pažnju neka od strana u postupku.¹³

9. U ovoj odluci panel će se baviti samo ocenom faktora koji su već razmotreni prema članu 41(6) i utvrđivanjem da li i dalje postoje okolnosti koje opravdavaju produženje pritvora g. Veseljija, s obzirom na to da se situacija u međuvremenu nije promenila.

A. KRITERIJUMI IZ ČLANA 41

1. Osnovana sumnja

10. Kad je reč o kriterijumu za produženje pritvora, član 41(6)(a) propisuje postojanje osnovane sumnje da je pritvoreno lice izvršilo krivično delo iz nadležnosti Specijalizovanih veća. To je uslov *sine qua non* za valjanost odluke o produženju pritvora.¹⁴

11. Tužilaštvo tvrdi da je kriterijum iz člana 41(6)(a) i dalje zadovoljen. Po mišljenju tužilaštva, od donošenja odluke o potvrđivanju optužnice nije došlo ni do kakvih promena zbog kojih bi trebalo odstupiti od zaključka da g. Veselji snosi krivičnu odgovornost za krivična dela iz izmenjene optužnice. Tužilaštvo dalje tvrdi da je u više navrata potvrđeno da i dalje postoji dobro utemeljena sumnja da je g. Veselji izvršio krivična dela iz nadležnosti Specijalizovanih veća.¹⁵

¹² IA022/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Periodic Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija protiv odluke o periodičnom preispitivanju mere pritvora/, 22. avgust 2022, poverljivo, stav 37. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA022/F00005/RED.

¹³ IA010/F00008, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Thaçi's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Hašima Tačija na odluku o preispitivanju pritvora/, 27. oktobar 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA010/F00008/RED.

¹⁴ V. takođe, ECtHR, *Merabishvili v. Georgia* [GC], no. 72508/13, [Judgment](#), 28. novembar 2017, stav 222.

¹⁵ Izjašnjenje tužilaštva, stav 7.

12. Panel primećuje da je sudija za prethodni postupak zaključio da, prema članu 39(2), postoji dobro utemeljena sumnja da g. Veselji snosi krivičnu odgovornost za više zločina protiv čovečnosti (progon, zatvaranje, drugi nehumani postupci, mučenje, ubistvo i prisilni nestanci) i ratnih zločina (proizvoljno lišenje slobode, surovo postupanje, mučenje i ubistvo) prema članovima 13, 14(1)(c) i 16(1)(a).¹⁶ Pored toga, sudija za prethodni postupak je zaključio da je utvrđeno postojanje dobro utemeljene sumnje u vezi s novim optužbama koje je tužilaštvo iznelo protiv g. Veseljija u izmenjenoj i dopunjenoj optužnici.¹⁷ Panel dalje podseća da su ti zaključci doneti na osnovu kriterijuma koji je stroži od kriterijuma postojanja osnovane sumnje iz člana 41(6)(a).¹⁸

¹⁶ F00026, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of the Indictment Against Hashim Taçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi* /Odluka o potvrđivanju optužnice protiv Hašima Tačija, Kadrija Veseljija, Redžepa Seljimija i Jakupa Krasnićija/, 26. oktobar 2020, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 521(a)(i)-(ii). Poverljiva redigovana verzija zavedena je 19. novembra 2020, F00026/CONF/RED. Javna redigovana verzija zavedena je 30. novembra 2020, F00026/RED. Specijalizovani tužilac podneo je potvrđenu optužnicu u okviru dokumenta F00034, specijalizovani tužilac, *Submission of Confirmed Indictment and Related Requests* /Podnesak o podnošenju potvrđene optužnice i povezani zahtevi/, 30. oktobar 2020, poverljivo, sa strogo poverljivim i *ex parte* prilogom 1 i poverljivim prilogima 2 i 3; F00045/A03, specijalizovani tužilac, *Further Redacted Indictment* /Dodatno redigovana optužnica/, 4. novembar 2020, javno; F00134, specijalizovani tužilac, *Lesser Redacted Version of Redacted Indictment*, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020 /Manje redigovana verzija optužnice, KSC-BC-2020-06/F00045/A02, 4. novembar 2020/, 11. decembar 2020, poverljivo. Dodatno ispravljena potvrđena optužnica podneta je 3. septembra 2021, strogo poverljivo i *ex parte* (F00455/A01), s poverljivom redigovanom (F00455/CONF/RED/A01) i javnom redigovanom F00455/RED/A01 verzijom. Dana 17. januara 2022, specijalizovani tužilac podneo je poverljivu, ispravljenu i manje redigovanu verziju potvrđene optužnice, F00647/A01.

¹⁷ F00777, sudija za prethodni postupak, *Decision on the Confirmation of Amendments to the Indictment* /Odluka o potvrđivanju izmena i dopuna optužnice/, 22. april 2022, strogo poverljivo i *ex parte*, stav 183. Poverljiva redigovana verzija (F00777/CONF/RED) i javna redigovana verzija (F00777/RED) zavedene su 22. aprila 2022. i 6. maja 2022. Poverljiva manje redigovana verzija zavedena je 16. maja 2022. (F00777/CONF/RED2). Tražene izmene i dopune opisane su u stavu 11. Tužilaštvo je 29. aprila 2022. podnelo potvrđenu izmenjenu optužnicu (u daljem tekstu: potvrđena optužnica), strogo poverljivo i *ex parte* (F00789/A01), s poverljivom redigovanom (F00789/A02) i javnom redigovanom (F00789/A05) verzijom. Dana 30. septembra 2022. podneta je poverljiva dodatno izmenjena potvrđena optužnica (F00999/A01) sa javnom redigovanom verzijom F00999/A03. Javna manje redigovana verzija potvrđene optužnice zavedena je 15. februara 2023. (F01296/A03) i 27. februara 2023. (F01323/A01).

¹⁸ IA008/F00004, panel Apelacionog suda, *Decision on Kadri Veseli's Appeal Against Decision on Review of Detention* /Odluka po žalbi Kadrija Veseljija na odluku o preispitivanju mere pritvora/, 1. oktobar 2021, poverljivo, stav 21. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA008/F00004/RED.

13. Pošto nema novih bitnih okolnosti koje bi uticale na navedene zaključke, panel smatra da još uvek postoji osnovana sumnja da je g. Veselji izvršio krivična dela iz stvarne nadležnosti Specijalizovanih veća u smislu člana 41(6)(a) i (10).

2. Neophodnost pritvora

14. Kad je reč o osnovima za produženje pritvora, član 41(6)(b) za zaključak da je pritvor neophodan predviđa tri alternativna osnova (opasnosti): (i) opasnost od bekstva; (ii) opasnost od ometanja postupka; i (iii) opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.¹⁹ Pritvor treba produžiti ukoliko postoje jasni, odnosno artikulisani osnovi da se veruje da će se jedna ili više tih opasnosti ostvariti.²⁰ „Artikulisani“ u ovom kontekstu znači da moraju biti detaljno opisani, uz upućivanje na relevantne podatke ili dokaze.²¹ Kada se utvrđuje da li postoji neki od osnova iz člana 41(6)(b) Zakona za držanje lica u pritvoru, treba pokazati da je manje nego izvesno, ali više nego moguće da će neka od navedenih opasnosti i nastupiti.²²

(a) Opasnost od bekstva

15. Tužilaštvo iznosi da je g. Veselji sada upoznat sa teškim optužbama iz potvrđene optužnice, sa mogućnošću da mu bude izrečena dugotrajna kazna, kao i sa dokazima koji će biti izvedeni u vezi sa krivičnim delima za koja se tereti. Po mišljenju tužilaštva, činjenica da je suđenje u toku čini opasnost od bekstva još većom. Tužilaštvo dodaje da postoji „dovoljno realna mogućnost“ da će se

¹⁹ ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], no. 23755/07, [Judgment](#), 5. jul 2016 (u daljem tekstu: *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC]), stav 88; ECtHR, *Zohlandt v. the Netherlands*, no. 69491/16, 9. februar 2021, [Judgment](#), stav 50; ECtHR, *Grubnyk v. Ukraine*, no. 58444/15, 17. septembar 2020, [Judgment](#), stav 115; ECtHR, *Korban v. Ukraine*, no. 26744/16, 4. jul 2019, [Judgment](#), stav 155.

²⁰ IA004/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Hashim Tačija's Appeal Against Decision on Interim Release* /Odluka o žalbi Hašima Tačija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/ (u daljem tekstu: odluka po Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu), 30. april 2021, poverljivo, stav 19. Javna redigovana verzija zavedena je istog dana, IA004/F00005/RED.

²¹ U članu 19.1.31 Zakonika o krivičnom postupku Kosova iz 2022, Zakon br. 08/L-032, „artikulisan“ se definiše na sledeći način: „Stranka koja daje informaciju ili podnosi dokaz mora detaljno specificovati informaciju ili dokaz na koji se oslanja“.

²² Odluka po Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu, stav 22.

opasnost od bekstva g. Veseljija ostvariti, pošto je on upoznat sa optužbama i realnom mogućnošću da mu bude izrečena teška kazna.²³

16. Odbrana kaže da je panel dosledno iznosio zaključak da se mera pritvora ne može produžiti na osnovu opasnosti od bekstva.²⁴ Po mišljenju odbrane, tužilaštvo nije ukazalo ni na kakve nove dokaze protiv g. Veseljija na osnovu kojih bi panel izmenio svoju ocenu po tom pitanju.²⁵ Stoga, tvrdi odbrana, argumente tužilaštva o opasnosti od bekstva g. Veseljija treba odbaciti kao neutemeljene i neopravdane.²⁶

17. Panel je, imajući u vidu fazu postupka, razmotrio argumente tužilaštva i ponovno potvrđuje svoju konstataciju da nema novih faktora zbog kojih bi trebalo da promeni svoj zaključak u vezi sa opasnošću od bekstva.

18. Kad je reč o argumentu tužilaštva u vezi sa uznapređovalom fazom postupka, panel smatra da uopšteni argument tužilaštva da opasnost od bekstva raste sa odmicanjem postupka u ovoj fazi nije uverljiv. Panel smatra da tužilaštvo nije dokazalo da, s obzirom na fazu postupka, postoji „dovoljno realna mogućnost” da će optuženi pobeći ukoliko bude pušten na slobodu.²⁷

19. Panel je, imajući u vidu fazu postupka, razmotrio argumente tužilaštva i, mada se opasnost od bekstva nikada ne može sasvim isključiti, potvrđuje svoju konstataciju da nema novih faktora zbog kojih bi trebalo da promeni svoj zaključak u vezi sa opasnošću od bekstva.

20. Panel stoga smatra da se u ovom trenutku g. Veseljiju ne može produžiti pritvor na osnovu postojanja opasnosti od bekstva iz člana 41(6)(b)(i).

²³ Izjašnjenje tužilaštva, stav 9.

²⁴ Odgovor odbrane, stav 7.

²⁵ Odgovor odbrane, stavovi 7-8.

²⁶ Odgovor odbrane, stav 11.

²⁷ V. odluku po Tačijevoj žalbi na odluku o privremenom puštanju na slobodu, stav 24.

(b) Opasnost od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima

21. Pozivajući se na ranije zaključke panela, tužilaštvo tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati postupak.²⁸ Tužilaštvo navodi da i dalje traje opšta praksa zastrašivanja i vršenja pritiska na svedoke u postupcima na Kosovu protiv bivših pripadnika Oslobodilačke vojske Kosova (u daljem tekstu: OVK), što, shodno zaključku Apelacionog suda, predstavlja relevantni „kontekstualni faktor”.²⁹ Pored toga, tužilaštvo navodi da je g. Veselji dobio informacije o prvim 40 svedoka, a opasnost od ometanja postupka se uvećava kako se tokom suđenja postepeno otkrivaju podaci o identitetu preostalih svedoka čije obelodanjivanje je odloženo.³⁰ Na kraju, tužilaštvo tvrdi da to što optuženi ima pravo da mu se obelodani relevantan materijal ne znači da treba zanemariti rizike koje to obelodanjivanje povlači sa sobom, naročito u kontekstu uslovnog puštanja na slobodu.³¹

22. Odbrana tvrdi da argument tužilaštva o opštoj pojavi zastrašivanja svedoka nije iznijansiran i dodaje da tužilaštvo nije iznelo relevantne informacije ili dokaze o tome da će g. Veselji lično ometati postupak ili izvršiti nova krivična dela.³²

23. Panel skreće pažnju na kriterijum koji se primenjuje prilikom ocenjivanja opasnosti iz člana 41(6)(b) Zakona, prema kojem nije neophodno navesti neki „konkretan primer” slučaja kada je g. Veselji lično zastrašivao ili maltretirao svedoka.

24. Panel je svoj stav već utvrdio i ovde podseća na sledeće: (i) g. Veselji ima mogućnost da izdaje uputstva jednom licu koje je u kontaktu sa Specijalizovanim većima i na taj način on se već neposredno umešao u stvar koja se tiče Specijalizovanih veća; (ii) g. Veselji još uvek igra značajnu ulogu na Kosovu s

²⁸ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 10-15.

²⁹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 12.

³⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stav 13.

³¹ Izjašnjenje tužilaštva, stav 15.

³² Odgovor odbrane, stavovi 12-13.

obzirom na svoje prethodne položaje, pa zahvaljujući tome može, na primer, da dobije pristup određenim informacijama ili podršku drugih lica; (iii) u vreme kad se g. Veselji nalazio na čelu obaveštajne službe Kosova (u daljem tekstu: SHIK), pripadnici te službe su učestvovali u vršenju pritiska na svedoke; i (iv) kako odmiče postupak, g. Veselji stiče sve bolji uvid u dokaze koji potkrepljuju teške optužbe protiv njega.³³

25. Imajući u vidu da suđenje dalje napreduje, odbrani su obelodanjeni i dalje se obelodanjuju imena i lični podaci izvesnih veoma osetljivih svedoka, što znači da će te informacije biti dostupne i širem krugu lica, uključujući optuženog. To pak povećava rizik da osetljive informacije o tim svedocima dopru do javnosti pre nego što oni daju iskaz. S obzirom na to, puštanje na slobodu optuženog koji raspolaže osetljivim informacijama nije u interesu efikasne zaštite svedoka koji tek treba da daju iskaz.³⁴

26. Pored toga, na Kosovu se i dalje redovno zastrašuju svedoci i ometaju krivični postupci protiv bivših pripadnika OVK, što je problem koji se ne može rešiti samo primenom zaštitnih mera.³⁵ Panel uzima u obzir i novi argument tužilaštva da taj zaključak dodatno potvrđuju komentari objavljeni na društvenim mrežama posle svedočenja svedoka W04018.³⁶ Panel ima u vidu i odgovor optuženog s tim u vezi.³⁷ Na osnovu predloženih informacija panel konstatuje da te objave na društvenim mrežama sadrže uvredljive komentara o dotičnom svedoku.³⁸ Po

³³ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 23 i izvori na koje se tamo upućuje.

³⁴ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 24.

³⁵ Jedanaesta odluka o pritvoru, para 25. V. takođe KSC-BC-2020-05, F00494/RED, Pretresni panel I, *Public Redacted Version of Trial Judgment* /Javna redigovana verzija prvostepene presude/, 19. januar 2023, stav 57. Ispravljena verzija zavedena je 8. juna 2023, F00494/RED3/COR.

³⁶ Izjašnjenje tužilaštva, stav 12; v. takođe F01814/A01, specijalizovani tužilac, *Annex 1 to Specialist Prosecutor, Prosecution Submission Pertaining to Periodic Detention Review of Kadri Veseli* (u daljem tekstu: prilog 1), 25. septembar 2023, poverljivo.

³⁷ Odgovor odbrane, stavovi 15-16.

³⁸ V. načelno prilog 1.

mišljenju panela, taj materijal ne utiče bitno na već izneseni zaključak o opštoj pojavi zastrašivanja i vršenja pritiska na svedoke.³⁹

27. Panel stoga zaključuje da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji ometati tok postupka pred Specijalizovanim većima.

(c) Opasnost od izvršenja novih krivičnih dela

28. Tužilaštvo podseća na zaključke panela iz jedanaeste odluke o pritvoru i tvrdi da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela.⁴⁰

29. Panel podseća da je u jedanaestoj odluci o pritvoru zaključio da i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela.⁴¹ Panel smatra da su faktori koji su razmotreni prilikom utvrđivanja opasnosti od ometanja postupka relevantni i za analizu opasnosti da g. Veselji izvrši nova krivična dela. Imajući to u vidu, panel smatra da od poslednjeg preispitivanja mere pritvora nisu nastupile nove okolnosti koje bi opravdale donošenje drugačijeg zaključka po ovom pitanju.

30. Panel ističe da je suđenje u ovom predmetu u toku, da je Veseljijevoj odbrani obelodanjen identitet osetljivih svedoka i da se mora izbeći svaka opasnost od izvršenja novih krivičnih dela.

31. Panel smatra da, s obzirom na sve faktore, i dalje postoji opasnost da će g. Veselji izvršiti nova krivična dela prema članu 41(6)(b)(iii).

3. Zaključak

32. Panel zaključuje da u ovom trenutku i dalje nema dovoljno informacija za zaključak da bi g. Veselji mogao da pobegne. Međutim, primenivši relevantni kriterijum, panel se uverio da postoji opasnost da će g. Veselji ometati odvijanje postupka pred Specijalizovanim većima ili da će izvršiti nova krivična dela nad

³⁹ V. gore fusnotu 24.

⁴⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 16-20.

⁴¹ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 26.

licima koja se smatraju protivnicima OVK, uključujući svedoke koji su dali ili bi mogli dati iskaz u ovom predmetu, odnosno koji treba da stupe pred Specijalizovana veća. Panel će u nastavku oceniti da li se nekim od uslova za puštanje g. Veseljija na slobodu mogu u dovoljnoj meri otkloniti te opasnosti.

B. DRUGE MERE UMETO MERE PRITVORA

33. Pozivajući se na ranije zaključke panela, tužilaštvo tvrdi da se date opasnosti mogu efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća i da od prethodne odluke nije došlo ni do kakvih promena koje bi opravdale drugačiju ocene okolnosti.⁴²

34. Pri odlučivanju da li neko lice treba da bude pušteno na slobodu ili zadržano u pritvoru, panel mora da razmotri alternativne mere za sprečavanje opasnosti iz člana 41(6)(b).⁴³ U članu 41(12) predviđen je niz mera koje treba razmotriti kako bi se obezbedilo prisustvo optuženog na suđenju, sprečilo ponavljanje krivičnog dela i omogućilo uspešno vođenje postupka. S tim u vezi panel podseća da se pritvor produžava samo ako nema alternativnih, objektivno raspoloživih blažih mera kojima se dovoljno mogu umanjiti rizici iz člana 41(6)(b).⁴⁴ Panel stoga mora da

⁴² Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 1, 21-25.

⁴³ U vezi sa obavezom da se razmotre „alternativne mere“, v. KSC-CC-PR-2017-01, F00004, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of the Rules of Procedure and Evidence Adopted by Plenary on 17 March 2017 to the Specialist Chamber of the Constitutional Court Pursuant to Article 19(5) of Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti Pravilnika o postupku i dokazima usvojenog na plenarnoj sednici 17. marta 2017. i prosleđenog Specijalizovanom veću Ustavnog suda u skladu sa članom 19(5) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu/ (u daljem tekstu: odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017), 26. april 2017, stav 114. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], no. 5826/03, *Judgment*, 22. maj 2012 (u daljem tekstu: *Idalov v. Russia* [GC]), stav 140 *in fine*.

⁴⁴ Odluka Specijalizovanog veća Ustavnog suda od 26. aprila 2017, stav 114; KSC-CC-PR-2020-09, F00006, Specijalizovano veće Ustavnog suda, *Judgment on the Referral of Amendments to the Rules of Procedure and Evidence Adopted by the Plenary on 29 and 30 April 2020* /Odluka po zahtevu za ocenu ustavnosti izmena i dopuna Pravilnika o postupku i dokazima usvojenih na plenarnoj sednici 29. i 30. aprila 2020/, 22. maj 2020, stav 70. V. takođe ECtHR, *Buzadji v. the Republic of Moldova* [GC], stav 87 *in fine*; ECtHR, *Idalov v. Russia* [GC], stav 140 *in fine*.

razmotri sve objektivne alternativne mere koje se mogu uvesti, a ne samo one koje iznesu strane u postupku.⁴⁵

35. Što se tiče opasnosti od ometanja toka postupka pred Specijalizovanim većima i opasnosti od izvršenja novih krivičnih dela, panel ostaje pri stavu da se nijednom merom iz člana 41(12) u ovoj fazi postupka ne mogu u dovoljnoj meri umanjiti postojeće opasnosti.⁴⁶ Pored toga, panel smatra da mere koje se primenjuju u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća u celini uzev pouzdano ograničavaju mogućnost zloupotrebe nenadziranih poseta i komunikacije sa članovima porodice i licima koja imaju odobrenje za posetu, u cilju maksimalnog smanjivanja opasnosti od ometanja postupka i od vršenja novih krivičnih dela.⁴⁷ Šta više, one doprinose stvaranju kontrolisane sredine u kojoj se potencijalne povrede tajnosti podataka lakše mogu utvrditi odnosno sprečiti.⁴⁸

36. Panel nadalje ostaje pri stavu da se komunikacija g. Veseljija samo u okviru sistema nadzora komunikacija kakav postoji u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća može ograničiti tako da se opasnost od ometanja postupka i opasnost od vršenja novih krivičnih dela umanje u dovoljnoj meri.⁴⁹

37. S obzirom na navedeno, panel smatra da se opasnost od ometanja postupka i opasnost od izvršenja krivičnih dela mogu efikasno kontrolisati samo u pritvorskom objektu Specijalizovanih veća. Imajući to u vidu, panel smatra da je neophodno produžiti pritvor g. Veseljija kako bi se otklonile opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii).

⁴⁵ IA003/F00005, panel Apelacionog suda, *Decision on Rexhep Selimi's Appeal Against Decision on Interim Release /Odluka po žalbi Redžepa Seljimija na odluku o privremenom puštanju na slobodu/*, 30. april 2021, poverljivo, stav 86. Javna redigovana verzija zavedena je 11. februara 2022, IA003/F00005/RED; KSC-BC-2020-05, F00127, Pretresni panel I, *Fourth Decision on Review of Detention /Četvrta odluka o preispitivanju mere pritvora/*, 25. maj 2021, stav. 24.

⁴⁶ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 33.

⁴⁷ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 33.

⁴⁸ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 34.

⁴⁹ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 35.

C. OPRAVDANOST MERE PRITVORA

38. Tužilaštvo upućuje na ranije zaključke panela i tvrdi da je pritvor g. Veseljija i dalje srazmerna mera, naročito s obzirom na to da postupak i dalje napreduje razumnim tempom.⁵⁰

39. Panel podseća da se opravdanost daljeg pritvora optuženog lica mora oceniti na osnovu činjenica u datom predmetu i shodno njegovim osobenostima.⁵¹ Prema oceni panela, osobene karakteristike ovog predmeta su sledeće: (i) g. Veselji se po deset tačaka optužnice tereti za teška krivična dela prema međunarodnom pravu u kojima je, prema optužbama, imao značajnu ulogu;⁵² (ii) ukoliko bude oglašen krivim, g. Veseljiju može biti izrečena dugotrajna kazna zatvora;⁵³ (iii) opasnosti iz člana 41(6)(b)(ii) i (iii) ne mogu se umanjiti uvođenjem nikakvih uslova;⁵⁴ (iv) predmet protiv g. Veseljija je složen;⁵⁵ i (v) suđenje je u toku i postupak napreduje razumnim tempom.

40. S obzirom na te faktore, kao i na činjenicu da i dalje postoji opasnost od ometanja postupka i opasnost od izvršenja novih krivičnih dela, koje se ne mogu dovoljno umanjiti primenom objektivnih alternativnih mera, panel smatra da je produženje pritvora g. Veseljija za još dva meseca, u konkretnim okolnostima ovog predmeta, neophodna i srazmerna mera.

41. Panel, međutim, primećuje da je optuženi već znatno vreme proveo u pritvoru i da je velika verovatnoća da će suđenje dugo trajati. Kao što je već rečeno, i panel i strane u postupku zato moraju posebno da vode računa o tome da se postupak odvija što ekspeditivnije. Panel će u svakoj fazi postupka nastaviti da prati da li je dalji pritvor neophodan i opravdan.

⁵⁰ Izjašnjenje tužilaštva, stavovi 26-28.

⁵¹ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 38.

⁵² Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 38.

⁵³ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 38.

⁵⁴ V. stav 37 gore.

⁵⁵ Jedanaesta odluka o pritvoru, stav 38.

V. STEPEN TAJNOSTI

42. Panel primećuje da je odgovor odbrane podnet na poverljivom osnovu i stoga nalaže odbrani da do ponedeljka, 23. oktobra 2023. podnese javnu redigovanu verziju odgovora odbrane ili da zatraži da se oznaka poverljivosti promeni u „javno“.

VI. DISPOZITIV

Iz navedenih razloga panel:

- a) **NALAŽE** produženje mere pritvora određene g. Veseljiju;
- b) **NALAŽE** tužilaštvu da do petka, 24. novembra 2023. u 16:00 časova podnese izjašnjenje za potrebe sledećeg preispitivanja mere pritvora određene g. Veseljiju, a odgovor i replika se zatim podnose u skladu s rokovima predviđenim pravilom 76; i
- c) **NALAŽE** odbrani da do ponedeljka, 23. oktobra 2023. podnese javnu redigovanu verziju odgovora ili da zatraži promenu stepena tajnosti.

_____/potpis na originalu/____

Čarls L. Smit III,
predsedavajući sudija

Ponedeljak, 16. oktobar 2023.

U Hagu, Holandija